

ВЕДОМСТВО БАСШЫСЫ ӘСКЕРЛЕРДІ ДАМУДЫҢ БАСЫМ МІНДЕТТЕРІН АЙҚЫНДАДЫ

Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықовтың төрагалығымен Қарағанды гарнизонында Қорғаныс министрлігі алқасының көшпелі отырысы өтті. Онда 2024-2025 жылдардағы қысқы оқу кезеңінің қорытындысы шығарылып, жазғы оқу кезеңіне арналған қызметтің басым бағыттары айқындалды.

Алқа жұмысына Қорғаныс министрлігінің, Бас штабтың басшылық құрамы, Қарулы Күштер түрлерінің бас қолбасшылары, әскер тектері мен өңірлік қолбасшылық әскерлерінің қолбасшылары, сондай-ақ әскери оқу орындарының бастықтары қатысты.

Қорғаныс ведомствосының басшысы геосаяси жағдайдағы өзгерістерге назар аударды. Қазіргі заманғы жауынгерлік іс-қимылдарды жүргізудің шетелдік тәжірибесін талдауды ескере отырып, ол қазақстандық армияны даярлаудағы басымдықтарды белгіледі.

Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары – Бас штаб бастығы генерал-лейтенант Сұлтан Қамалетдиновтың жауынгерлік және жұмылдыру дайындығының жай-күйі туралы, Қорғаныс министрінің тәрбие және идеологиялық жұмыс жөніндегі орынбасары генерал-майор Шайх-Хасан Жадықбаевтың Қарулы Күштердегі әскери тәртіп пен құқықтық тәртіптің жай-күйі туралы баяндамалары тыңдалды.

Қорғаныс министрінің орынбасарлары жұмылдыру резервін дайындау, әскери міндеттілердің жиынын жоспарлау, резервтегі қызмет жүйесін дамыту, әскери бөлімдерде қатаң жарғылық тәртіпті сақтау, құқық бұзушылықтар мен қылмыстарға жол бермеу мәселелеріне ерекше назар аударды.

Әскерлерді даярлау деңгейін, кадрлық әлеуетті, тылдық және техникалық қамтамасыз етуді арттырудың жекелеген мәселелері талқыланды.

Алқа отырысын қорытындылаған Қорғаныс министрі командалық құрамға бірқатар басым міндеттер қойды. Олардың қатарында тактикалық барлау міндеттерін пысықтай отырып, ұшқырсыз ұшу аппараттары операторларын даярлау, жауынгерлік және арнайы даярлық бойынша практикалық сабақтарды ұйымдастыру, инженерлік-саперлік бөлімшелерді даярлау, қауіпсіздік шараларын күшейту, қарумен жұмыс істеу жөніндегі талаптарды сақтау және т. б. тапсырмалар бар.

ҚОРҒАНЫС МИНИСТРІ БҰҰ БАС ХАТШЫСЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЛАРЫМЕН КЕЛІССӨЗДЕР ЖҮРГІЗДІ

БҰҰ-ның Берлиндегі Министрлік конференциясы аясында Қазақстан Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықовтың БҰҰ Бас хатшысының орынбасарлары Жан-Пьер Лакруа және Атул Хармен бітімгерлік қызметі шеңберінде Қазақстан Қорғаныс министрлігі мен БҰҰ Хатшылығы арасындағы өзара іс-әрекетті нығайту перспективалары жөнінде екіжақты келіссөздер өтті.

Қорғаныс ведомствосының басшысы Қазақстанның Біріккен Ұлттар Ұйымымен ынтымақтастығы біртіндеп дамып келе жатқанын және іс жүзінде нәтижелерге қол жеткізілгенін атап өтті. 2014 жылдан бастап Қазақстан Республикасы өзінің әскери техникасымен, қару-жарағымен және басқа да жарақтарымен әскери

бақылаушыларды жіберуден бастап ұлттық контингентті дербес орналастыруға дейінгі бітімгерлікті дамытудың толық циклынан өтті.

Келіссөздер алаңында Қазақстан Республикасының Парламенті қазақстандық әскери қызметшілердің БҰҰ-ның он бітімгер-

лік миссиясына қатысуын мақұлдады, оған ұлттық контингенттен, әскери бақылаушылардан және штаб офицерлерінен басқа Қарулы Күштер де мамандандырылған бөлімшелерді жіберуге дайын екендігі атап өтілді.

Бұдан өзге нығайтып келе жатқан Қорғаныс министрлігінің Бітімгерлік операциялар орталығы – Орталық Азиядағы бірегей оқу мекемесінің БҰҰ-ның бітімгерлік дайындық шеңберінде сертификатталған курстарын өткізетін мүмкіндіктері талқыланды.

Қорғаныс министрі оған қоса, Қазақстанның Қарулы Күштері БҰҰ-ның бітімгерлік қызметі бағыты бойынша ынтымақтастық шеңберінде өзара іс-әрекеттің басқа да перспективалық бағыттарын қарауға дайын екенін айтты.

Кездесу соңында Қазақстанның Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықов Біріккен Ұлттар Ұйымы басшылығына Қазақстанның бітімгерлік бастамаларын қолдағаны үшін ризашылығын білдірді.

АРНАЙЫ РЕПОРТАЖ
АНТ ҚАБЫЛДАУ
САЛТАНАТЫНЫҢ
АЙШЫҚТАРЫ

НАСЛЕДНИКИ ПОБЕДЫ
ПРИМЕР ОТЦА-
ФРОНТОВИКА

АРМЕЙСКАЯ ПАНОРАМА
ПЕРВОЕ БОЕВОЕ
ИСПЫТАНИЕ

АКЦЕНТ НА МОБИЛИЗАЦИОННУЮ ГОТОВНОСТЬ

В Караганде прошли сборы с руководящим составом Вооруженных Сил. Мероприятие было посвящено актуализации подходов к мобилизации войск в современных условиях.

Цель сборов - выработка единых взглядов на мобилизационную подготовку с учетом опыта современных вооруженных конфликтов. В рамках мероприятия состоялась военно-научная конференция под председательством первого заместителя министра обороны - начальника Генерального штаба генерал-лейтенанта Султана Камалетдинова.

На конференции обсудили новые методы подготовки офицеров, пути совершенствования системы управления мобилизацией, а также вопросы комплектования войск мобилизационными ресурсами. Особое внимание уделено боево-

му слаживанию и организации повседневной деятельности войск.

Практическая часть сборов прошла на учебных точках. Участники отработали действия по приведению в боевую готовность, проведению мобилизации людских и транспортных ресурсов, а также снятию техники с хранения.

Генерал-лейтенант Султан Камалетдинов подчеркнул, что в основу программы лег новейший опыт вооруженных конфликтов, что позволило выработать современные подходы к обучению и управлению войсками.

В ТЕСНОМ СОТРУДНИЧЕСТВЕ

В Астане военная делегация Великобритании под руководством государственного министра лорда Вернона Коакера посетила Министерство обороны Казахстана.

На переговорах заместителя министра обороны Казахстана генерал-майора Шайх-Хасана Жазыкбаева с лордом Верноном Коакером были обсуждены вопросы двустороннего военного сотрудничества. Речь шла о взаимодействии ведомств в сфере миротворческой, языковой подготовки и военно-технического сотрудничества.

Днем ранее в Алматы делегация Великобритании посетила Центр миротворческих операций Министерства обороны. В учреждении для зарубежных гостей был организован брифинг.

Визитеры встретились со слушателями курса ВМААТ

(Британская военная консультативная и учебная группа). Состоялась церемония вручения сертификатов завершившим курс обучения военнослужащим.

Необходимо отметить, что британская сторона ежегодно организует курсы английского языка для казахстанских миротворцев и повышения квалификации для преподавателей-лингвистов Национального университета обороны РК и Центра миротворческой подготовки. В рамках проекта оборонного ведомства Великобритании «Английский для миротворцев» с 2020 по 2025 год обучение прошли более 300 военнослужащих Вооруженных Сил РК.

ВИЗИТ ПАРЛАМЕНТАРИЕВ

В Астане депутаты Мажилиса ознакомились с организацией деятельности бригады территориальной обороны. Событие совпало с проведением воинских сборов военнообязанных, организованных акиматом г. Астаны на территории физкультурно-оздоровительного комплекса в жилом массиве «Железнодорожный».

В ходе визита депутаты Комитета по международным делам, обороне и безопасности Мажилиса Парламента Максим Рожин и Самат Нуртаза ознакомились с бытом, условиями размещения и организацией питания военнообязанных. Парламентарии посетили учебные классы и побеседовали с призванными на сборы астанчанами.

Командир столичной бригады территориальной обороны полковник Омар Орынбаев представил им подробную информацию о деятельности бригады и ее возможностях. Гостям части был продемонстрирован тактический эпизод по охране военного объекта.

– Мы убедились, что наши граждане осознанно и с большой ответственностью подходят к выполнению долга перед Родиной. Сегодня в Парламенте ведется работа по совершенствованию законодательства о территориальной обороне. Необходимо, чтобы внесенные в законопроект нормы работали на укрепление боеготовности и боеспособности нашей армии, – подчеркнул депутат М. Рожин.

Он также отметил, что новая редакция закона дополнена такими понятиями, как «формирование самообороны», «доброволец» и «объект территориальной обороны». На данный момент законопроект рассматривается в Сенате. Документ предполагает привлечение добровольцев к выполнению задач по охране и обороне населенных пунктов, объектов тер-

риториальной обороны, строительству оборонительных сооружений, проведению эвакуационных мероприятий и других.

В завершение встречи депутаты выразили благодарность командованию бригады, инструкторам и участникам сборов за высокую организацию учебного процесса и вклад в обеспечение военной безопасности страны.

ЛУЧШИЕ В МАРШ-БРОСКЕ И СТРЕЛЬБЕ

В международном аэропорту Астаны торжественно встретили сержанта батальона войсковой части 54835-А сержанта 3-го класса Аслана Дархана и сержанта парашютно-десантной роты войсковой части 18404 гвардии сержанта 2-го класса Рауана Тохтарбекова, прилетевших из Соединенных Штатов Америки.

Военнослужащие приняли участие в ежегодном конкурсе Best warrior, организованном для сержантского состава Национальной гвардии штата Аризона для определения лучших военнослужащих.

В состязании, развернувшимся на военной базе Навахо, приняли участие военнослужащие из семи штатов США, а также государств Фиджи, Гуама, Тонги и Филиппины.

Конкурс состоял из армейского боевого фитнес-теста, нормативов по боевой подготовке, тактической подготовке в составе группы, топографии, патрулированию местности, тактической медицине, стрельбе из пулемета М-240В, автомата М-4, пистолета М-17 и марш-броска на 28 км в полной экипировке с грузом 12 кг.

– Несмотря на высокую конкуренцию, выполнение упражнений на образцах вооружения и приборах армии США, наши военнослужащие проявили бойцовские качества и стали лучшими в трех видах состязаний, – отметил старший команды

инструктор-сержант управления по работе с сержантским составом Генерального штаба Вооруженных Сил РК штаб-сержант Беглан Бейсалиев.

Мы уже сообщали, что сержант 3-го класса Дархан Аслан пробежал дистанцию на 800 метров за 2 минуты 5 секунд, установив рекорд за всю историю этого конкурса.

Кроме того, лучший результат – 3 часа 39 минут - показали казахстанцы и в марш-броске на 28 км с 12-килограммовым вещмешком. Проявив недюжинную выносливость, бойцы финишировали с флагом Казахстана, чем немало удивили организаторов и участников конкурса.

При выполнении нормативов по боевой подготовке и стрельбе из различных видов оружия образцов Вооруженных сил США успех также сопутствовал гвардии сержанту 2 класса Рауану Тохтарбекову. Показав наилучший результат, он был отмечен сертификатом «Лучший стрелок».

ЧЕСТЬ, СКРОМНОСТЬ, ИНТЕЛЛИГЕНТНОСТЬ ПРЕВЫШЕ ВСЕГО

Так получилось, что вся жизнь Сагадата Кожакметовича Нурмагамбетова состоит из уроков. И особенно много их было на фронте. Размышляя о военных годах, он спрашивает себя: сумел бы он дойти до Победы, если бы постоянно, везде и во всем не чувствовал животворную силу дружбы, взаимовыручки тех, кто был рядом в траншее, в атакующей цепи, его боевыми товарищей? Эти уроки пригодились, когда он стал министром обороны суверенного Казахстана. Примечательно, что он не был сторонником популистских, ни к чему не обязывающих обещаний. Участник Великой Отечественной войны всегда нацеливал своих подчиненных на достижение реального результата.

Каким должен быть хороший командир?
Сагадат Кожакметович давал такие наставления: «Чтобы стать хорошим командиром надо:
- знать своих подчиненных, а главное, их сильные и слабые стороны;
- вести с ними разговор на равных, не злоупотребляя их личным временем;
- ставить задачи ясно и конкретно;
- не скрывать действия и всячески поддерживать и поощрять инициативу подчиненных;
- не позволять оскорблений и унижения».
Как говорил прославленный генерал, первый и главный урок Великой Отечественной войны и многолетней службы в армии - это быть ближе к солдату, любить его, заботиться о нем, как о родном сыне и брате. Этому будущего героя учил его первый командир курсантского взвода лейтенант Фаиб.
- Затем этому учили и другие командиры. Но Фаиб почему-то запомнился больше всех, может от того, что он одним из первых дал мне путевку в армейскую жизнь, преподав уроки военной науки, - рассказывал Сагадат Нурмагамбетов. - Был он со всеми открыт, ничего не таил. Из его уст узнали, что он кадровый офицер, родом из города Одессы, в 1939 году окончил военное училище. Знакомясь с курсантами, он спрашивал до малейших подробностей о доармейской нашей жизни: откуда родом, какое образование получил, кто родители, чем они занимаются, о состоянии здоровья. Интересовался нашими увлечениями, прочитанными книгами, героями художественной литературы, фильмов и т. д. Мне думалось, чтобы задавать такие вопросы, надо самому быть подготовленным. В последующем мы не раз убеждались, что наш командир взвода очень интеллигентный, эрудированный человек, настоящий воспитатель, наставник. С ним приятно было разговаривать на

любые темы.
Что касается воинской дисциплины, плановых занятий, он не допускал вольности, требовал по всей строгости. Обращая к курсантам через командиров отделений, тем самым стремился повышать их авторитет. Они были его опорой в повседневной жизни. Офицер не считал зазорным прислушиваться к мнению младших командиров, советоваться с ними. Особую цену имело слово и дело лейтенанта Фаиба, его личный пример. Как говорится, огонь зажигается от огня. «Делай, как я!» – это был его главный принцип в любом деле. Так, проводя занятие по огневой подготовке, сам показывал курсантам, как занимать положение для стрельбы и первым производил выстрел из того или иного оружия. Так было и на других занятиях, в том числе при совершении 25-километровых маршей. Как правило, они завершались боевой стрельбой. Правда, устанавливали: как-никак боевая подготовка была приближена к боевой обстановке. Благодаря старанию и требовательности, заботе командира взвода мы многому научились. Те навыки, опыт, накопленные в училище, я применял на фронте.
До сих пор лейтенант Фаиб остался в моей памяти таким же предельно собранным, энергичным, грамотным, интеллигентным, мудрым. Я благодарен ему за такую науку. Если такое будет отношение к службе, к своим подчиненным командиров, воспитателей нашей армии, значит, будет толк во всем, их будут уважать сами военнослужащие и их родители. Да и в целом народ будет доволен своей армией.
Прошли годы, но сердце, как это поется в известной песне, не забудет тех, «кто нас выводит в люди, кто нас выводит в мастера».
Для воспитания и обучения военнослужащих нужны высококвалифицированные командиры, воспитатели, их помощники, профессионалы. Именно они – профессионалы, применяя

современные методы и формы воздействия на человека и коллектив, могли бы решать задачи воспитания, поддержания морально-психологического состояния, укрепления дисциплины и правопорядка, что является основой поддержания высокой боеготовности армии. Вот почему нужны новые подходы в воспитании людей с тем, чтобы поднять престиж армии, воинской службы, чтобы она на самом деле стала почетной. В этих целях важно сообща поднимать ответственность семьи, школы, трудовых коллективов, общественных организаций за подготовку будущего защитника Родины, чтобы в армейские ряды вступали молодые люди – патриоты, питающие любовь, уважение к военной профессии, понимающие смысл и предназначение Вооруженных Сил.
Великий немецкий философ Иммануил Кант писал: «Две вещи наполняют душу все новым содержанием – звездное небо над головою и моральный закон во мне».
Живое общение командиров, офицеров-воспитателей с военнослужащими, умение выслушивать и учитывать в практической работе их мнения, запросы, изучать полезный опыт в вопросах укрепления боеготовности, дисциплины и содействовать его распространению – все это должно быть в повседневной жизни.
С первых дней службы руководители должны напоминать подчиненным, что защитник Родины – не только хорошо подготовленный в профессиональном отношении воин, но и носитель высоких общепринятых моральных законов.
Выполнение воинского долга, офицерская честь, скромность, интеллигентность должны быть превыше всего».

Новые подходы в воспитании
Сагадат Нурмагамбетов подчеркивал: «Мы должны сделать все для того, чтобы о нашей армии люди говорили с любовью,

гордостью, потому в ней должны служить истинные патриоты своей Отчизны. Вот почему нужны новые подходы в воспитании, чтобы вернуть интерес к героической истории Казахстана, его Вооруженных Сил. И в этом смысле огромную роль в воспитательной работе, кроме школ, учебных заведений, трудовых коллективов, средств массовой информации, должны играть командиры, офицеры-воспитатели, обладающие высоким интеллектом, глубоким познанием не только в военной области, но и в естественной и гуманитарных сферах. Они во всем должны быть примером для подражания.
В армейской среде работают, отдают свой талант многие замечательные люди, работники культуры и искусства. С их помощью можно вернуть уважение военных к самим себе. Почему бы не создать крупным планом фильмы о славных батырах, делающих нашу героическую историю, о доблестных офицерах казахстанской армии.
С людьми творчества, искусства, в том числе с журналистами надо работать. Не ждть, когда поводом для встречи станет какая-нибудь замечательная дата или событие. Их надо чаще и систематически приглашать в войска, создавать оптимальные условия для работы, предлагать интересные темы и сюжеты. Опыт показывает, что люди хотят больше знать о своих Вооруженных Силах.
Что и говорить, во время моих неоднократных встреч с первым министром обороны, он затрагивал не только темы мужества, героизма воинов, боли о друзьях-товарищах, которые не вернулись с фронта, но и говорил о насущных проблемах наших Вооруженных Сил в период создания, становления, о их перспективах, о воспитании, подготовке молодежи к защите своей Отчизны.

Сапаргали ЖАГИПАРОВ

ГРОЗА НЕБЕС

Летчиц ночных бомбардировочных авиационных полков фашисты называли «ночными ведьмами». Они наносили чувствительные удары по передовым линиям немецких окопов - незаметно, быстро и почти бесшумно. Вражеские солдаты, даже закопавшись в землю, знали, что в любой момент с неба на них могут посыпаться бомбы. В составе именно такого подразделения воевала Халық қаһарманы Хиуаз Доспанова, которой 15 мая исполнилось бы 103 года.

Фархат КИНЖИТАЕВ

Родом она из села Ганюшкино Гурьевской (ныне Атырауской) области, происходит из рода маскар племени байулы. Юность Хиуаз выпала на конец 30-х годов. Для молодого поколения это было романтическое время: самоотверженность советских людей, смелость военных, а больше всего покорила юные сердца героические поступки советской авиации. Бесстрашный Валерий Чкалов со своим экипажем совершил беспрецедентный перелет из Европы в Америку через Северный полюс. Марина Раскова вместе с Валентиной Гризодубовой и Полиной Осипенко установила женский мировой рекорд по дальности полета на самолете «Родина». За этот полет она одной из первых женщин в СССР получила звание Героя Советского Союза. Вся советская молодежь хотела подражать им. В старших классах Хиуаз тоже подхватила (небесную лихорадку).

Родители поддержали ее инициативу и Хиуаз приступила к учебе в аэроклубе. Успешно окончив одновременно школу и аэроклуб, летом 1940 года Хиуаз решила поступать в Военно-воздушную академию им. Жуковского, но не смогла пройти жесткий отбор. Недолго думая, юная девушка подала заявление в московский медицинский институт. Благодаря «красно-

му» аттестату ее приняли без экзаменов.
Прошел учебный год, началась война. Осенью 1941 года обстановка на фронте стала критической, особенно под Москвой. В это время Хиуаз услышала радостную новость: королева «ночных ведьм» Марина Раскова приступила к формированию женских авиационных полков. 8 октября 1941 года был издан приказ НКО № 0099 «О формировании женских авиационных полков ВВС Красной Армии». Хиуаз не могла не воспользоваться этой возможностью. Она направилась в ЦК ВЛКСМ, и напрямую попала в приемную комиссию прямо к М. Расковой. Твердый характер и настойчивость сделали свое дело. Получив положительное решение комиссии, дочь степей вернулась к заветной мечте. Хиуаз была зачислена в штурманский класс в Саратовском военно-летном училище, где шла подготовка женского полка к боевым полетам.
Враг наступал, поэтому учеба шла быстрым темпом. Будущие летчицы изучали теорию, азбуку Морзе, ночное пилотирование, бомбометание, прыжки с парашютом. Уже весной 1942 года состоялись экзамены. Прошедшие подготовку женщины были распределены по экипажам и эскадрильям. В мае 1942 года был сформирован первый в истории мировой авиации женский полк легких бомбардировщиков для действий в ночное время (588-й авиаполк). Полк воевал на Северном Кавказе, в Кубани, Крыму, в небе Украины и Белоруссии, Польше и Германии. Задача легких бомбардировщиков ПО-2 состояла в

том, чтобы в ночное время с малой высоты бомбить заранее разведанные скопления техники и живой силы противника.
На счету у Хиуаз более 300 боевых вылетов. Перед первым боевым вылетом волновались все. Летчик провожало все руководство полка. Уже и кабине Хиуаз вспоминали, что накануне написала заявление о приеме в партию. В личном деле летчицы Хиуаз Доспановой сохранилось заявление:
«Вылетая на первое боевое задание, прошу принять меня в ряды ВКП [б]. Если не вернусь, прошу считать коммунистом. Х. Доспанова».
Она вернулась, разведка подтвердила, что боевое задание было выполнено, как положено. Их поздравляли, и спустя некоторое время, Хиуаз вручили партбилет. С каждым вылетом накапливался ценный опыт, росло боевое мастерство.
В книге «Боевые подруги мои» командир эскадрильи Герой Советского Союза Марина Чечнева отмечала высокие профессиональные качества Хиуаз: «Доспанова всегда безошибочно выводила свой самолет на цель и также точно выходила на свой аэродром».
В боях на Кавказе Хиуаз получила первое ранение, пролежав месяц в госпитале, вернулась в часть. Постепенно эскадрилья распалась: кого-то из девушек сбивали, некоторые погибли, одна попала в плен и погибла там, раненные попадали в тыл.
Весной 1943 года Хиуаз с Юлией Пашковой возвращалась с очередного боевого задания. Во время снижения произошло столкновение с другим самолетом. Хиуаз очулась среди обломков самолета. Ее спасла плохая привычка не пристегиваться к сидению, поэтому в момент удара ее выбросило из кабины. Юля и члены другого экипажа погибли.
Герой Советского Союза Раиса Аронова в книге «Ночные ведьмы» пишет, что тогда Хиуаз побывала на грани жизни и смерти: «Юля Пашкова умерла на операционном столе, у Кати Доспановой (так в полку называли Хиуаз) тоже не было признаков жизни и ее положили в мертвецкую рядом с подругой. Потом случайно заметили, что она не покрывается мертвенной бледностью. Срочно приняли меры к ее спасению».
Несколько дней и ночей врачи боролись за ее жизнь. Когда возникла опасность заражения, врачи подняли вопрос об ампутации ног Хиуаз. Но главный хирург госпиталя сказал: «Нет, не могу я лишить ног эту девочку. Они так пригодятся ей, если она сумеет выжить». И Хиуаз выжила. Через несколько месяцев Хиуаз вернулась в строй, была награждена орденом Красной Звезды. В наградном листе к приказу № 03/Н от 26 декабря 1942 года написано:

«Доспанова Хийуаз, сержант, стрелок-бомбардир 588-го ночного легкомоторного авиационного полка, представляется к ордену «Красная Звезда». Доспанова летает на самолете У-2. За период боевой работы тов. Доспанова сделала 102 боевых ночных вылета, сбросив 15 902 кг бомб различного калибра. Штурманское дело знает отлично, ориентируется в сложных метеоусловиях и горной местности отлично, награждена медалью «За освобождение Кавказа».
Хиуаз отличилась в боях за освобождение Крыма, за что была награждена орденом Отечественной войны II степени. В наградном листе к приказу Воздушной Армии № 08/ Н от 22 февраля 1944 года записано:
«Доспанова Хийуаз, младший лейтенант, штурман звена 46 гвардейского ночных бомбардировщиков авиационного полка, представляется к ордену «Красное Знамя», 1922 года рождения, казашка, в Отечественной войне с 27 мая 1942 года, ранений не имеет, в Красной армии с 10.1941 года, ранее награждена орденом «Красная Звезда» в 1942 г.»
Войну Хиуаз окончила инвалидом второй группы. Дорога в небо была закрыта. В своих воспоминаниях она писала, что в дружеских разговорах с фронтовыми подругами они обсуждали свое послевоенное будущее, говорили о возвращении в мединститут. Но она не вернулась в медицину.
Первый секретарь Западно-Казахстанского обкома партии Минайдар Салин предложил коммунистке Хиуаз Доспановой поработать на идеологическом фронте. Вскоре она была назначена инструктором обкома партии. Через год ее направили в Высшую партийную школу в Алма-Ате. Боевого офицера, отлично окончившего АВПШ, взяли на заметку. Сначала ее избрали секретарем, а затем первым секретарем Центрального комитета комсомола Казахстана. В дальнейшем ее избирали депутатом Верховного Совета Казахской ССР, выдвигали секретарем Президиума Верховного Совета республики. Позже Хиуаз работала в аппарате ЦК Компартии Казахстана, вторым секретарем Алма-Атинского горкома партии. В общественно-политической деятельности Хиуаз Доспанова раскрыла организаторский талант, в работе и с окружающими проявила открытость, прямоту, принципиальность.
В конце 50-х годов из-за проблем со здоровьем Хиуаз была вынуждена уйти на пенсию. А в 1963 году Хиуаз Доспанова выпустила в издательстве «Казахслитиздат» книгу «Халкым ушын», в которой поделилась своими воспоминаниями о войне.
За храбрость и отвагу Хиуаз Доспанова награждена орденами «Красная Звезда», «Отечественной войны II степени», «Красное Знамя», медалями «За оборону Кавказа», «За освобождение Варшавы», «За победу над Германией». В 2004 году указом Президента Казахстана Хиуаз Доспанова получила высшую награду нашей республики – Золотую Звезду «Халық Қаһарманы».
В 2006 году в Уральске о героине войны-летчице был снят документальный фильм «Успеть сказать спасибо». Отважная летчица Великой Отечественной войны ушла из жизни 20 мая 2008 года, навеки оставшись в сердцах.

АНТ КАБЫЛДАУ САЛТАНАТЫНЫҢ АЙШЫҚТАРЫ

Астанадағы «Отан қорғаушылар» монументінің алдындағы алаңда 17 мамыр күні Ерекше мақсаттағы бригада саналатын 68665 әскери бөлімі Ант қабылдау салтанатты шарасын өткізді. Онда 140 жас сарбаз Отан алдындағы азаматтық парызын адал атқаруға дүйім жердің алдында серт берді.

Аталмыш бригада өз атына сай елордадағы бұл ауқымды шараны ерекше өткізді. Ең бірінші ерекшелігі – Ант қабылдау салтанатының Астанадағы ашық алаңдардың бірінде өтуі. Оны елорда тұрғындары мен қонақтарының, жас сарбаздардың ата-аналары мен туыстарының еркін тамашалай алуы. Екінші ерекшелігі – салтанатты шараның шебер және тартымды ұйымдастырылуы. Сондықтан болса керек, ондағы әр қойылым көрерменнің көзайымына айналды. Ел-жердің еліктіріп алып кетті. Іс-шараны бастан-аяқ тамашалаған менің де жүрегім әжептәуір толқыманы анық.

Осылайша тізе берсем, ерекшеліктері екі еселеп, үш еселеп арта береді. Әрине, мұндай із қалдырарлық ізгі шаралардың басында қашанда басымылық тұрады. Ендеше, Ерекше мақсаттағы бригада – 68665 әскери бөлімінің командирі полковник Абай Бақытұлы Алибековтың еңбегіне ықыласымыз бен алғысымыз ерекше. Әскердегі қатаң тәртіппен қатар, мәдени-рухани дүниелердің де дінгегін бұзбай жүрген бұл азамат полковник шенін өз мерзімінен ертерек алған. Осының өзі оның жемісті қызмет етіп жүргенін аңғартса керек.

Ал енді оқырман қауымға «Отан қорғаушылар» монументінің алдында өткен Ант қабылдау салтанатты шарасының айшықты сәттерінен сыр шертейік.

Ерлібай ӨЗБЕКБАЙҰЛЫ

Ант қабылдау салтанатты шарасы алдымен Жас сарбаздар ротасының сап ортасына қарай әскери әуен желісінде аяңдаумен басталды. Алдыңғы шепте ойналған барабан дауысы бәршамызды бір серпілтіп қана қоймай, көз жанарымызды сап түзеген сарбаздардың сыптай бейнелеріне қарай жетелеп алып кетті. Бұдан соң барлық зейін Мемлекеттік және Әскери туға қарай ауды. Саптағы сарбаздар да, мінбегеі мәртебелі қонақтар мен лауазымды әскерилер де, алаң айналасындағы жалпы жұртшылық та қос Туға өз құрметін көрсетті.

Шара Қазақстан Республикасы Құрлық әскерлерінің 36-шы Ерекше мақсаттағы бригадасының командирі Абай Бақытұлы Алибековтың, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің ардагері, запастағы генерал-майор Әлихан Бірімжанұлы Жарболовтың, Құрлық әскерінің өкілі полковник Бахтияров Асқар Бахтиярұлы мен бірқатар ардагерлердің Отан қорғау жолында құрбан болған әскери қызметшілерге тағзым етіп, гүл шоқтарын қюа рәсіміне жалғасты.

Бұдан соң Жас сарбаздар жиынының бастығы тарапынан бригада командиріне 36-шы Ерекше мақсаттағы бригаданың жас сарбаздары Ант қабылдауға дайын екені айтылды. Ізін ала ел-жұрттың назары Мемлекеттік гимнге ауды. Оны сапта тұрған сарбаздар жанды дауыста орындап шықты. Кез келген адамның көудесіне патриоттық рухтың дәнін себетін Әнұран ғой бұл. Әсіресе, оны әскерилердің біркелкі ырықта әдемі орындап шығуы тіпті әсерлі шығады екен. Оң қолын жүрек тұсына қойған жұртшылықтың тебіренісінен осыны аңғардық.

Мемлекеттік гимнен кейін Ерекше мақсаттағы бригаданың командирі полковник Абай Бақытұлы жас сарбаздарға арналған ізгі лебізін білдірді. Ол өз сөзінде алдымен Әскери ант қабылдаудың маңызына тереңірек тоқталып өтті. Оның қастерлі қадам екенін сарбаз санасына қығандай болды. Бұдан соң бөлімше

командирлерінің Әскери ант қабылдау рәсіміне кірісуіне рұқсат берілді. Яғни, айтулы шараның ең маңызды рәсімі осы жерден басталды.

Жас сарбаздар үшін де, олардың тілеуін тілеп келген ата-аналары мен туған-туыстары үшін де осы бір тарихи сәт әрдайым естерінде қалары анық. Әсіресе, олардың жүрек толқыныстары сырттай тамашалаған біздерге де білініп тұрды. Алаңда ант қабылдап жатқан сарбаздардан бір сәт те болсын көзін алмаған ата-аналар ол жақтан өз перзенттерін іздесе керек, әрі-бері жүрулерін жиілетіп жіберді. Ал, көксегендеріне жетіп, көзайым болғандарының көңілі тіпті ерек. Шат-шадыман күй кешті. «Әне, менің балам ант қабылдады» деп сүйіншілеп жатқан ата-аналардың қарасы да көбейді. Олардың осы бір толқынысты сәттері біздің де көңілімізді тоқ қылды. Сырттай сүйсініп тұрдық.

Ал, алаңдағы сарбаздардың Ант қабылдау рәсімі әскердің әдеттегі тәртіп ережесіне сай өтіп жатты. Ондағы жас сарбаздардың бұл шараға тыңғылықты дайындалғандығы көрініп те, білініп те тұр. Саптан шыққаннан бастап, ант қабылдап біткенге дейінгі қимылдарында мін жоқ. Бірінен кейін бірі «Мен, Қазақстан Республикасының азаматы (тегі, аты, әкесінің аты), Қарулы Күштердің қатарына кіре отырып ант қабылдаймын және Қазақстан халқы мен оның заңды сайлаған Президентіне ақтық демім қалғанша адал болуға, өзімнің егемен мемлекетімің Конституциясы мен заңдарын қастерлеп сақтауға салтанатты түрде ант етемін. Өзіме жүктелген міндеттерді, әскери жарғыларды және командирлер мен бастықтардың бұйрықтарын бұлжытпай орындауға, әскери қызметтің ауыртпалықтары мен қиыншылықтарын табандылықпен көтеруге ант етемін. Әскери істі дәйекті оқып-үйренуге, әскери және халық мүлкін мұқият ұстауға, әскери және мемлекеттік құпияны қатаң сақтауға ант етемін. Мен өз Отанымның, тәуелсіз Қазақстанның мемлекеттік мүдделерінің ержүрек әрі батыл қорғаушысы болуға ант етемін. Егер мен өзім қабылдаған әскери антты бұзсам, онда Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген қатаң жазаны көшуге өзірмін» деп сенімді түрде серт беріп жатты.

Салтанатты шараның негізгі бөлімі аяқталған соң Бригада командирі жас сарбаздарды ант қабылдауымен, ал жеке құрамды жаңа толтырылыммен құттықтады. Бұдан соң жауынгерлер қатарына ресми түрде қосылған сарбаздардың құрметіне Мемлекеттік гимн ойналды. Ізін ала шараға келген мәртебелі қонақтар тарапынан ізгі тілек-лебідер айтылды. Алдымен мінбеге көтерілген Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің ардагері, запастағы генерал-майор Әлихан Бірімжанұлы Жарболов жас сарбаздарды тарихи сәттерімен құттықтай отырып, бүгінгі салтанатты шарада осындағы ардагерлер де өздерінің жалын-дап тұрған жас шағында Ант қабылдаған сәттерін еске түсіргенін айтты. Мәселен, Жарболов мырза Әскери антты 1972 жылдың қыркүйек айында Алматыдағы Жоғары жалпыәскери командалық училищеде қабылдаған екен. Алайда, ол кездерде мұндай тарихи сәтте жас сарбаздардың ата-аналары мен туған-туыстары қастарынан табылмаған. Ал қазір жағдай мүлде басқаша. Әлихан Бірімжанұлы негізі осындай болуы керек деген ойын айтты. Сонымен бірге, жігіт адам антты өмірінде бір-ақ рет қабылдайтынын, сондықтан сол берілген сертті қандай жағдай болса да бұзбау керектігін ескертті.

Келесі сөз кезегі Құрлық әскерінің өкілі полковник Бахтияров Асқар Бахтиярұлына берілді. Ол өз сөзінде Ата заңымызда Отан алдындағы парызды өтеу елдегі барлық азаматтардың міндеті

Өркенұлы, 3-сыныпты сержант Жекеев Диас Сәтүренұлы, аға сержанттар Жиентаев Аян Сафуанович пен Усипбеков Берік Тұңғышбекұлы бар. Сонымен бірге Ерекше мақсаттағы бригадаға Ақмола облысынан шыққан батырлар жайында жазылған екі кітап сыйға берілді.

Жас сарбаздарға Астана қаласындағы Ауған соғысы ардагерлері атынан да ізгі лебіз білдірілді. Оны аталмыш Одақ атынан келген Ауған соғысының ардагері Кабиев Сембек Мәжітұлы жеткізді. Ол ата-аналарға қаратыла айтылған өз сөзінде «Сіздердің ұлдарыңыз бүкіл елімізге танымал Ерекше мақсаттағы бригадаға Отан алдындағы азаматтық борышын өтеуге келіп отыр. Бұл – үлкен мәртебе. Олардың осы бригадада өбден шыңдалып, нағыз жауынгерлік рухта өздеріңізге оралатынына сенімім мол», - деді. Сонымен бірге Ауған соғысы ардагерлері Одағының атынан әскери қызметшілер Базарбай Берік Мұратбекұлы мен Нұрділда Айбат Оралбайұлына Алғыс хат табысталады.

Ант беру салтанатты шарасына келген аналардың атынан сөз алған ҚР Білім беру ісінің құрметті қызметкері Есенбаева Роза Түзельбайқызы Тәуелсіз Қазақстанның елі мен жерін қорғау, шекарасын сақтауда жас ұландарға үлкен сенім артылатынын, осы жолда олар сол сенімді зор абыроймен ақтайтынына әрдайым тілекші екенін жеткізді. Ал, әкелер атынан мінбеге көтерілген Әмірханов Нұрлан Қалмаханбетов жас сарбаздарға

екенін айта келе, жас сарбаздардың ант қабылдау сәті де аса жауапты кезең екенін жеткізді. Жеке құрамды толықтырған сарбаздарға өздерінің азаматтық борыштарын зор абыроймен атқарып, туған жеріне, еліне аман-есен оралуына тілектестігін білдірді. Олардың патриоттық рухы жоғары жауынгер болып оралатындықтарына зор сенім білдірді.

Ал, Астана қаласындағы Қазақстан Қарулы Күштері ардагерлерінің атынан мінбеге көтерілген запастағы полковник Тайжанов Жұман Дауылбайұлы алдымен әскер қатарына шақырылған жас сарбаздарды, олардың ата-аналары мен туған-туыстарын, Ерекше мақсаттағы бригаданың әскерилерін Ант қабылдау салтанатты шарасымен құттықтады. Бұдан соң бұл кісі де осыдан елу жыл бұрын жас сарбаз болып, Ант қабылдаған сәтін еске алды. Саптағы сарбаздарға жүрекжарды жылы лебізін жеткізді. Сондай-ақ, Қазақстан Қарулы Күштері ардагерлері Одағының атынан бірқатар әскерилерді медальмен және алғыс хатпен марапаттады. Олардың қатарында батальон командирі майор Қоңырбай Еркебұлан Нұрлыбайұлы, капитан Оразов Қуәт

«Берген анттарына берік болып, ата-аналарына аман-есен оралындар» деген тілегін білдірді.

Жас сарбаздардың атынан өзінің Арнау сөзімен шыққан минометтік батареясының сарбазы, қатардағы жауынгер Берік Әсет Абылайұлы қолындағы домбырасын күмбірлетіп, көпшілікке жырдан шашу шашты:

Ақындар саған өлең жолдап отыр,
Алдында тоқсан ауыз толғап отыр.
Ақын деп алдарыңа шығарды ғой,
Құдай да қадамымды оңдап отыр.
Әсет деген қатардағы жауынгерді,
Ал енді қршметпен қолдап отыр.

Гүлденіп Астанадай қалаларың,
Қызыққа куә болдың жаңа бәрің.
Ассалаумағлейкум, арма ағайын,
Сендер деп жырларымды сараладым.

АРНАЙЫ РЕПОРТАЖ

Ант қабылдау рәсімің құтты болсын,
Бәріңді бір батыр деп бағаладым.
Мұндай сәт ер жігітте күнде болмас,
Бір ғасырын көрсен де замананың.

Ұрпағымен мақтанып тұрған шығар,
Көгімде Бауыржандай бабаларым.
Мен жастарға сенемін деп жырлаған,
Риза шығар Мағжандай даналарым.

Ең бастысын айтайын мен сендерге,
Құлақ түріп сарбаздар қара бәрің.
Бұл жерде ақ жаулықты аналар бар,
Сағынып күтіп жүрген балаларын.
Құрсағынан қайсар ұл шықты екен деп,
Қуанып жүрген шығар аналарың.

Айтыс деген керемет жыр алаңы,
Әсеттің өлең болды құрағаны.
Кейбіреулер әскерде ұрады деп,
Өтірік өлең болды құрағаны.

Ақын болып шындықты мен айтайын,
Халықтың әскер болса сынағаны.
Үйінде үш-төрт, бестен баласы бар,
Сержанттар қалай бізді ұра алады.

Ай, аға лейтенанттар керек десең,
Сарбаз үшін «до конца» тұра алады.
Бұл армия дегенің біле білсең,
Бұл жерден нағыз еркек сыналады.
Телефонға телмірген еріншекті,
Ержүрек батыр қылып шығарады.

Біз едік бабалардың үміттері,
Айтылып ақындардың үгіттері.
Осыменен, ағайын, сен аман бол,
Ақындар әсем сөзін жіліктеді.
Қолдарына қару алып тайсалмайтын,
Жасай бер, қазығымның жігіттері.

Жалпы, 22 жылдық тарихы бар Ерекше мақсаттағы бригада – Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Құлық әскерлеріндегі ерекше әскери құрылым болып есептеледі. Бұл бригада түрлі операцияларды, террористік әрекеттерге қарсы тұруды және төтенше жағдайларда әрекет етуді мақсат етеді. Бригада жоғары дайындықпен, заманауи техникамен жабдықталған. Бригаданың міндеті ішкі қауіпсіздікті қамтамасыз ету, сонымен қатар, халықаралық операцияларға қатысу болып табылады. Ант беру салтанатында жиналған көпшілік аталмыш бригаданың бүгінгі таңдағы бейнесіне алаңда өткен Әскери шеруде куә болды. Салтанатты шеруді 36-шы Ерекше мақсаттағы бригаданың штаб бастығы, ҚР ҚК Ұлттық Қорғаныс университетінің түлегі подполковник Дастан Сәдуақас бастады. Ал, Жауынгерлік құрмет қарауыл ротасын взвод командирі лейтенант Евгений Финк бастаса, сержант Бауыржан Көшегулов ұстап келді. Бұдан соң Жас сарбаздар ротасы шеруді жалғастырды. Сапты бастаған «Арнасай» шабуылдау батальонының командирі, Сағадат Нұрмағанбетов атындағы Құрлық әскерлері әскери институтының түлегі – майор Еркебулан Қоңырбай. 1 Шабуылдау ротасының жеке құрамын рота командирі аға лейтенант Айбек Түкжүжөков бастап келді. Рота сержанты – 3-сыныпты сержант Диас Жекеев. Алаңнан 2 Шабуылдау ротасының жеке құрамы да сап түзеп өтті. Оны рота командирі аға лейтенанты Дихан Ибраев бастап келді. Рота сержанты – аға сержант Айбат Нұрділда. 3 Шабуылдау ротасының жеке құрамы рота командирі аға лейтенант Бауыржан Абайдың жетекшілігімен келді. Рота сержанты – 3-сыныпты сержант Батыржан Жауғаш. Алаңда Минаатқыштар батареясы. Сапты бастаған батарея командирі – аға лейтенант Еркебулан Жұмашев. Бұдан кейін Әуе шабуылына қарсы қорғаныс батареясы сап түзеді. Оны бастаған батарея командирі капитан Қуат Оразов. Келесі кезекте Төтенше жағдайда ден қойдың радиациялық, химиялық және биологиялық қорғау ротасы сән-салтанат құрды. Сапты рота командирі капитан Бахытжан Дауренбек бастап келді. «Қалқан» арнайы мақсаттағы шабуылдау батальоны да қатарды толықтырды. Сапты бастаған батальон командирі, Құрлық әскерлерінің институтын 2015 жылғы түлегі – майор Мержан Серікұлы. Мінбе алдында «Алдаспан» арнайы мақсаттағы шабуылдау батальоны жеке құрамы да сап түзеді. Оны басқарған Құрлық әскерлері институтының түлегі – майор Медет Арзымбетов. Бұдан соң рота командирі лейтенант Асқар Ғалымжан Бауыржанұлының бастап келуімен Танк ротасы, рота командирі капитан Зиятов Бақтияр Бейбітұлының жетекшілігімен Байланыс ротасы, рота командирі аға лейтенант Конкабаев Аян Думановичтің басқаруымен Инженерлік сапер ротасы, рота командирі капитан Қарақол Абдусамат Сабитжанұлының Арнайы мақсаттағы барлау ротасы, рота командирі аға лейтенант Ахмет Дауренбек Жасенұлының Жәндеу ротасы, рота командирі майор Уябаев Арман Каирғелдиевичтің Материалдық қамтамасыз ету ротасы және аға сержант Исаков Асет Пердебековичтің жетекшілігіндегі Комендант взводы көпшілік қауымға саптық сән-салтанатты көрсетті. Салтанатты шеруден соң жас сарбаздардың «Қарусыз қоян-қолтық күресінің элементтері» көпшілік назарына ұсынылды. Оны басқарған сержант Бірлік Базарбай. Бұдан кейін №13 орта мектептің «Жас арлан» әскери патриоттық клубының қоян-қолтық ұрысының элементтерін және Арнайы мақсаттағы барлау ротасының ұрыс іс-қимылдарын басқару, қорғану, шабуылдау және қоян-қолтық ұрысының элементтерін жұртшылық тамашалады.

КҰРСАНТТАРҒА ЕЛІКТЕП ӨСТІ

Құрманбаева Рысқұл Серікбайқызы, Қаржы полициясы саласының ардагері:

– Әскерде бүгін ант қабылдаған Тілеуберген Темірлан менің жиен немерем болып келеді. Ол өзімнің қолымда өсті. Сондықтан Темірлан жайында таңды таңға асырып әңгіме айта аламын. Әскерге дейін ол алдымен Медициналық колледжде оқыды. Одан кейін Бизнес және технологиялық университетте де жоғары білім алды. Біраз уақыт тіс дәрігері болып жұмыс та істеді.

Ал енді Темірланның бойындағы қасиет пен қабілетке келетін болсам, ол бала кезден-ақ медицина саласына өте икемді болып өсті. Бұған туған анасы Сардарбекқызы Айгүлдің медицина маманы болғаны да әсер етсе керек. Сондай-ақ, әскери болуды есте жат санаған жоқ. Өйткені, мен бір кездері Қосшы қаласындағы Қаржы полициясының академиясында қызмет еткенмін. Сол жердегі курсанттарды көріп өсті. Соларға еліктеп жүрді. Сондықтан Темірлан балам темірдей тәртіптің не екенін біледі. Әскерге де тез бейімделіп кететініне бек сенімдімін. Оның әкесі Төлеухан Тілеубергенұлының да көрсетіп жүрген азаматтық өнегесі ең-бойынан табылып жүр.

Әскерилердің де білкітілігіне сенемін. Олар Темірланды нағыз жауынгер етіп тәрбиелейтініне еш күмәнім жоқ.

ПАТРИОТТЫҚ РУХ ЖОҒАРЫ

Қабиев Сембек Мәжитұлы, Ауған соғысының ардагері:

– Бүгін Отан қорғаушылар монументінің алдындағы алаңда Қазақстан Қарулы Күштерінің жас сарбаздары салтанатты жағдайда ант қабылдады. Осы шараға Астана қаласындағы Ауған соғысы ардагерлерін де құрметпен шақырды. Бұған шынайы ризашылығымды білдіреміз. Тек шақырып қана қоймай, жас сарбаздарға ізгі тілегімізді, ағалық, ақыл-кеңесімізді айтуымызға мүмкіндік берді.

Мен 1986-88 жылдары Ауғанстанда болғанмын. Біз де сол кездерде алдымен ант қабылдап, содан кейін Отан алдындағы борышымызды өтеуге кірісіп кеткен болатынбыз.

Жас сарбаздардың бүгінгі Ант беру салтанатында біздің де жас кезіміз еріксіз еске түсіп отыр. Мен 1986 жылы Солтүстік Осетияда ант қабылдаған болатымын. Сол берген антима адал болдым деп ойлаймын. Қарулы Күштеріміздің қатарына қосылып отырған жас сарбаздардың да сертіне берік болуын тілеймін.

Қазіргі жастардың Отанға деген патриоттық рухы жоғары. Мұны мен мектептер мен колледждерде Ерлік сабағын өткізген сайын айқын байқап жүрмін. Сондықтан бүгін ел алдында ант қабылдаған сарбаздарымыздың да Отан алдындағы азаматтық борыштарын адал атқаратынына кәміл сенемін.

МЕН ДУМАНҒА СЕНЕМІН

Есенбаева Роза Түзелбайқызы, ҚР Білім беру ісінің құрметті қызметкері:

– Бүгін біз үшін де, жас сарбаздар үшін де өте керемет, тарихи күн болып тұр. Бүкіл Қазақ елінің бас қаласы Астанада, Отан қорғаушылар монументінің жанында қазақтың жерін қорғайтын, елін қорғайтын, тыныштығын сақтайтын сарбаздарымыз ант қабылдап жатыр. Алдымен айтарым, Тәуелсіз Қазақ елінің аспаны ашық, шекарасы мықты болып, оны қорғайтын сарбаздарымыз аман болсын.

Еліміздегі әр азамат Отанды қорғауға міндетті. Мұнда мен немерем Думан Қайратұлы Алиевтың ант қабылдауын көру үшін келіп отырмын. Оның әкесі – Қайыргелді Алиев. Анасы – Гаухар Алиева.

Біз Думанға үлкен сенім артамыз. Оның мінезі өте ашық. Жан-жағымен тез тіл табысып кетеді. Өз ісіне тиянақты. Бастаған тірлігін соңына дейін ұқыпты атқаруға бейімделген.

9 сыныптан кейін Өрт сөндіру мамандығы бойынша колледжде оқыды. Содан соң Отан алдындағы азаматтық парызын өтеу үшін әскерге аттанды. Енді, міне, бүгін оның жауынгерлер қатарына ресми қосылғанына куә болып отырмыз.

Мен Думанға сенемін. Оның бойындағы іске деген жауапкершілік әскерде де мол табысқа жеткізеді деп ойлаймын.

ЕҢБЕККЕ ӨТЕ БЕЙІМ

Игенова Әсем Қрланқызы:

– Менің ұлым Нарықбаев Алихан Болатұлы әскерге дейін Қарағандыда Цифрландыру мамандығы бойынша колледжде оқыды. Содан кейін сол мамандығын жоғарғы оқу орнында сырттай оқып, жетілдіріп жүрді. Біраз уақыт өз мамандығы бойынша қызмет те атқарды.

Ол – үйдегі үшінші бала. 14 жасынан бастап еңбекке ерте араласты. «Өз шығынымды өзім табамын» деп қажетті қаражатын маңдай терімен табуға талпынып жүрді. 18 жасында өзі бітірген колледжде мұғалім болып орналасты. Студент кезінде робототехникаға қатты қызыққан екен. Оның осы қызығушылығын оқытушылары да жоғары бағалаған. Роботехникаға қатысты сайыстарға үнемі қатыстырып отырған. Тіпті, Ресейдегі осы бағыттағы сайыстарда да үздіктердің қатарынан табылыпты. Баламның осындай жетістіктеріне өз басым қатты ризамын. Мен онымен мақтанамын.

Ұлымның айтуына қарағанда, қазір әскерде де оның қабілетін жақсы бағалап жүр екен. «Компьютердің маңайында жүрмін» деп марқайып қояды балам. Оның Отан алдындағы борышын өтеу үшін әскерге аттанғанына өте қуаныштымын. Бұл міндетті зор абыроймен атқарып, аман-есен аразыма оралуын Жаратқаннан тілеймін.

НАСЛЕДНИКИ ПОБЕДЫ

6

«ПРОШЛИ ГОДЫ, НО ВСЕ ЭТО ПОМНЮ, КАК СЕГОДНЯ...»

Посещая не так давно историко-краеведческий музей Северо-Казахстанской области, расположенный в Петропавловске, узнал подробности подвига многих участников Великой Отечественной войны, в том числе командира отделения, кавалера ордена «Красной Звезды» Майдана Сандыбаева.

Сотрудница музея, обаятельная девушка с красивым именем Айсулу, готовясь к юбилею Великой Победы, бережно перебирая письма фронтовиков, с гордостью сказала мне, что из Северного Казахстана в годы Второй мировой войны вышло 56 Героев Советского Союза и 11 полных кавалеров ордена Славы. Есть кем гордиться и о ком писать.

Пока я ознакомился с экспонатами и архивными документами, у нас зашел разговор о жизненном пути ее деда, участника Великой Отечественной войны Майдана Сандыбаева.

– Сколько лет назад он ушел в мир иной, – сказала она. – Но до сих пор его с теплотой вспоминают односельчане, гордятся его мужеством и героизмом в годы войны, трудолюбием, настойчивостью, заботой о молодежи.

Майдан Сандыбаев имел большой опыт работы с людьми, обладал глубокими знаниями, эрудицией, интеллигентностью. Работал учителем, потом директором средней школы, много сделал для создания хорошей учебной базы в школах Московского, Ленинского (ныне Есильского), Сергеевского (ныне Шал акына) районов.

– Хорошо помню детские годы, – рассказывает Айсулу. – Мы, внуки, любили в долгие зимние вечера слушать деда. В доме тепло, а за окном бушует метель. Затаив дыхание, мы ловили каждое его слово. О себе рассказывал ветеран скромно,

но что касалось родного края, говорил увлеченно. А когда мы просили рассказать о войне, то отнекивался, говорил, что лучше нам не знать. Война – это кровь, страдания, смерть... Ребята допытывались: за что получил награды? Все же обстоятельства одного боя остались в детской памяти. А брат Нурсултан постарался собрать сведения о гвардии младшем лейтенанте Майдане Сандыбаеве.

Боевой путь Майдана Макановича берет начало с декабря 1942 года в Алма-Атинском общевойсковом пехотном училище. Ему было 17 лет, там он учился до 1943 года, а затем пришел приказ о формировании курсантских батальонов для участия в сражении на Орловско-Курской дуге. Так начался новый этап фронтовой жизни Сандыбаева в 307-м гвардейском полку 10-й гвардейской дивизии. А 8-я рота стала для него родным домом.

Вот что сообщают документы из Центрального архива МО РФ: «В боях при форсировании реки Днепр в районе населенного пункта Куцеваловка 3 октября 1943 г. и при овладении населенным пунктом Куцеваловка тов. Сандыбаев М. М. со своим отделением автоматчиков одним из первых форсировал Днепр и удерживал плацдарм на противоположном берегу в течение 6 часов, уничтожено при этом было 22 гитлеровца. Лично тов. Сандыбаев М. М. в этом

бою уничтожил 5 гитлеровцев.

6 октября 1943 г. тов. Сандыбаев М. М. был послан в разведку в тыл противника с тремя бойцами, где уничтожил две автомашины с продуктами и доставил в штаб части взятых при этом двух контрольных пленных. 8 октября 1943 г. при отражении контратаки противника тов. Сандыбаев М. М. был ранен, но не оставил боевого порядка до тех пор, пока не была полностью отражена вражеская контратака».

Этот бой за Днепр навсегда остался в его памяти еще и потому, что он был тяжело ранен. Пытаясь остановить наступательный порыв советских войск, фашисты сосредоточили на правом берегу Днепра свои отборные силы и создали глубоко эшелонированную оборону. Под защитой широкой многоводной реки гитлеровцы рассчитывали удержать за собой важнейшие промышленные и сельскохозяйственные районы Украины. Они приняли все меры, чтобы сбросить наших бойцов в Днепр. Вот почему переправа за Днепр была самой ожесточенной битвой.

Бои за переправу, неподступный берег...

Кажется, известный писатель Александр Твардовский писал в своей поэме не о Василии Теркине, а об отважном командире отделения автоматчиков М. Сандыбаеве, у которого на боевом пути встречались другие переправы.

Под покровом ночи, едва погасла очередная ракета фашистов, освещавшая водную поверхность Днепра, началась переправа наших воинов на противоположный берег. Бойцы постарались в короткий срок изготовить лодки, соорудить плоты, но переправочных средств не хватало. По команде группа из 15 бойцов под руководством Сандыбаева стала переправляться на правый берег на подручных средствах под сильным артиллерийско-минометным огнем.

«Все было словно так, как в стихотворных строках Александра Твардовского», - вспоминал Майдан Маканович.

И чернеет там зубчатый,
За холодною чертой,
Неподступный, непочтый
Лес над чёрною водой.
Но вцепился в берег правый,
Там остался первый взвод,
И о нём молчат ребята
В боевом родном кругу,
Словно в чём-то виноваты,
Кто на левом берегу.

«Прожекторы освещали реку, вражеские самолеты непрерывно бомбили, рвались мины, снаряды. У каждого солдата, кроме автомата, был вещевой мешок с запасными дисками и противогазом и другие принадлежности, словом, немалый груз. С трудом все же мы выбрались на песчаный берег реки. Приказано было лечь всем цепью, привести себя в порядок и окопаться. С этим справились быстро и легко, а к рассвету уже

РАЗРЫВАЯ КОЛЬЦО БЛОКАДЫ

О своем дедушке Мухаммеде Харисовиче Апчелееве, ветеране Великой Отечественной, у меня остались только отрывочные воспоминания. Одно из самых отчетливых приходится на то время, когда я учился в начальных классах. Тогда приехал к родным на летние каникулы и увидел картину: на центральную деревенскую дорогу меня вышел встречать фронтовик, который тяжело передвигал ноги, опираясь на палку. Несмотря на июньскую жару, он был одет в потертый ватник. Помню, спросил у него удивленно: «А зачем ты так тепло оделся?» Дед пристально посмотрел мне в глаза и признался: «Знаешь, сынок, я за войну так намерзся, что до сих пор отогреться не могу».

Фархат КИНЖИТАЕВ,
Фото из архива семьи АПЧЕЛЕЕВЫХ

С именем моим тоже связана интересная история. Родители называли меня Ринатом. Дед тогда был в отъезде, в служебной командировке. Вернувшись, узнал, что при наречении даже не спросили его мнения. Никому ничего не сказав, уехал в райцентр и зашел в паспортный стол, где его хорошо знали - дед

был начальником районного военного комиссариата. Стукнул кулаком и настоял, чтобы документы переделали - так я стал Фархатом, и родителям ничего не оставалось, как согласиться с этим. Именем этим я горжусь, как и именем своего отца, которого называли в честь легендарного покорителя Сибири - Ермака.

Наша деревня Новокурупкаевка, откуда я родом, находится близ крупного железнодорожного узла Транссибирской магистрали - города Барабинск. Это akurat посередине между Новосибирском и Омском. Края лесов и топей, притаившихся

под обманчивым травянистым покрытием, немногим севернее находится знаменитое Васюганское болото, протянувшееся на сотни верст, почти до Тюмени. Для меня эти места являются благословенными...

Именно отсюда ушел на фронт Мухаммед Харисович, 1926 года рождения. О его характере говорит следующий факт: он записался добровольцем в возрасте 16 лет — обманул медицинскую комиссию, приписав себе лишний год возраста. Направление в действующую армию было выписано Киселевским РВК Новосибирской области и датировано 1 января 1942 года. Как потомственного сибиряка его отправили на север, под Ленинград - в состав 255-го полка 123-й Лужской стрелковой дивизии (67-я общевойсковая армия). Первый бой мой дед принял 14 января под селом Елизаветинка Всеволожского района. Здешние укрепления входили в состав Карельской оборонительной системы, их называли «северным щитом» города на Неве.

Бои здесь шли самые ожесточенные. Пытаясь прорвать кольцо блокады, советские войска предприняли ряд кровопролитных наступательных бросков - операции «Искра», Красноборское и Мгинское сражения. Приблизительно за шесть месяцев дивизия смогла продвинуться на расстояние около семи километров, после чего контрударом была выбита с позиций, частично окружена и вынуждена отойти на первоначальные рубежи. После отдыха и пополнения, в ходе неудачной второй Мгинской операции подразделение вело тяжелые наступательные бои под Синявино. Когда в полках осталось по несколько сотен человек, в августе 1943 года, дивизия вновь

отведена в резерв фронта и восстанавливалась вплоть до января 1944-го.

Мухаммед Харисович чудом уцелел в этих боях. Ему довелось стать свидетелем прорыва блокады героического Ленинграда. Далее его часть принимала участие в освобождении Луги, Гатчины, сражалась на Нарвском плацдарме. На данном направлении была разгромлена крупная группировка финских войск, оккупировавших советскую Карелию. После освобождения своей территории, воины вступили на территорию Финляндии. Здесь, близ населенного пункта Сиргала, 25 июля 1944 года Мухаммед Харисович был тяжело ранен, выбыл в госпиталь, а впоследствии демобилизован.

Родные рассказывали о трех его ранениях - в спину, руку и ногу. Неоперабельный осколок минометной мины в ранениях - в спину, руку и ногу. Неоперабельный осколок минометной мины в ранениях - в спину, руку и ногу. Неоперабельный осколок минометной мины в ранениях - в спину, руку и ногу.

Дед ушел из жизни 27 октября 2010 года в селе Новокурупкаева Барабинского района Новосибирской области. В связи с плохим состоянием здоровья, последствиями тяжелых ранений и контузий, в последние годы никого не узнавал. И все же он умер в окружении любящих его людей. Горжусь им и всегда буду помнить!

ПРИМЕР ОТЦА-ФРОНТОВИКА

Среди тех, кто чтит память героев Великой Отечественной, есть те, кто сам познал тяготы войны. Они не сражались на полях 1941–1945 годов, но знают цену мужества и потерь. Это воины, прошедшие войну в Афганистане. Среди них – генерал Алимжан Ерниязов, чья судьба неразрывно связана с двумя войнами: его отец Канагат прошел всю Великую Отечественную, а сам он – Афганистан.

Дина МУХАРИНОВА,
Владимир МАРТЫНЕНКО (фото),
пресс-служба Таразского гарнизона

Алимжан Ерниязов родился ровно через десять лет после Победы – в 1955 году. В тот год Советский Союз праздновал первый юбилей после войны – 10-летие Великой Победы. В числе тех, кто надел военную гимнастерку с боевыми наградами и пришел к Вечному огню, был и его отец – Канагат Ерниязов, прошедший Великую Отечественную войну от начала до конца. Вместе с ним на фронте были его братья Абжан и Саттар. Абжан так и не вернулся с войны, он значится в списке пропавших без вести.

И хотя детство будущего генерала проходило в мирной стране, где не было разрывов снарядов, рассказы отца-фронтовика о войне будоражили детское сознание. Когда Алимжану было всего десять лет, отец ушел из жизни – сказали фронтовые раны. Именно тогда мальчик твердо заявил о своем намерении стать офицером. И слово свое сдержал: после окончания школы в 1973 году он поступил в Алма-Атинское высшее общевойсковое командное училище имени И. С. Конева. В 1977 году Алимжан Ерниязов, как и все молодые офицеры – выпускники военных вузов, был назначен командиром мотострелкового взвода. Потом возглавил роту, стал начальником штаба мотострелкового батальона.

Следуя заветам отца, он сознательно выбрал путь офицера, а когда потребовалось, одним из первых подал рапорт

– Конечно не сравнить те наши моральные, физические и эмоциональные затраты с теми, что испытали на фронтах Великой Отечественной войны наши отцы, – признает Алимжан Ерниязов. – Я думаю, ни один афганский солдат и офицер не скажет, что мы равные с воинами Отечественной войны. Но на нашу долю выпали свои испытания, свои тяготы, мы ощутили всю тяжесть войны.

Как отмечает генерал, при выполнении боевых задач в Афганистане, личным примером мужества для него всегда был его отец-фронтовик Канагат Ерниязов. Его история уникальна.

Ерниязов-старший трижды уходил на фронт. До войны он отслужил срочную службу, а когда вернулся домой, началась война. И он снова встал в строй, но уже пошел на войну. После тяжелых ранений его отправляли домой, но он вновь и вновь шел в военкомат, требуя вернуть его в строй. Эта стойкость стала для сына примером. За мужество и героизм, проявленные в боях в Афганистане, Алимжан Ерниязов был награжден орденом Красной Звезды.

– Там, в Афганистае, в боях, я чувствовал связь с отцом, – вспоминает генерал-майор в отставке Алимжан Ерниязов. – Он воевал против фашистов, я выполнял приказ, оказывая с товарищами интернациональную помощь. Разные эпохи, но долг один.

Афганскую войну называли «чужой», но для тех, кто прошел

ее, она была испытанием верности присяге. Солдаты той войны, как и их отцы в годы Великой Отечественной войны, добросовестно и честно выполняли свой долг.

– Не только я – все, кто прошел на протяжении девяти лет одного месяца и 18 дней ту афганскую войну, знаем, что такое война, что такое терять друзей, – рассказывает Алимжан Ерниязов. – А нам, офицерам, еще больше было, когда мы теряли своих подчиненных. Мы делали все, чтобы по мере возможности сберечь жизни людей, а если кто-то погибал, мы не оставляли его на территории на издевательства и глумление душманов.

Для воинов-афганцев война – это не страницы учебников, а личный опыт: взрывы гранат, ранения, гибель боевых товарищей. Они выполнили свой долг, как когда-то их отцы и деды.

Вклад каждой семьи, каждого народа в Победу в Великой Отечественной войне неизмерим. И потому ветераны – и Великой Отечественной, и Афганистана – остаются для новых поколений символом мужества. Они напоминают: День защитника Отечества и День Победы – не просто даты в календаре. Это дело чести, преемственности и вечной памяти.

– Мы принадлежим к разным поколениям, но посвятили жизнь одному делу – службе в армии и честному выполнению воинского долга, – подчеркивает Алимжан Ерниязов. – И пока мы помним – мы сильны. Подвиг наших отцов и дедов, мужество воинов-афганцев – это мост между прошлым и будущим, пример для тех, кто сегодня стоит на страже мира.

Отмечая с сожалением, что с каждым годом меньше и меньше остается участников Великой Отечественной войны, генерал-майор Алимжан Ерниязов подчеркивает, что готов выражать признательность и благодарность всем, кого коснулась война: ее участникам, труженикам тыла, детям войны, вдовам и сиротам, которые сейчас уже сами стали бабушками и дедушками.

Тем важнее, как считает ветеран Вооруженных Сил, воспитывать молодое поколение военнослужащих в духе патриотизма, прививать им правильные ценности. Поэтому он всегда на связи с действующими военнослужащими, часто посещает воинские части Регионального командования «Юг», встречается с руководством, проводит встречи и беседы с молодыми офицерами, с солдатами срочной службы. Как для него примером был отец-фронтовик, так и он сам сейчас выступает живым примером верности воинскому долгу для нынешних военнослужащих. Воинов-афганцев готов сохранять и поддерживать эту важную связь поколений.

– Я знаю, что такое война, и как важно беречь мир, – подчеркивает генерал. – Моему поколению выпали трудные испытания, но мы выполнили наш долг перед Родиной. Мы брали пример с воинов Великой Отечественной войны. Будем помнить о Великой победе и пусть над нашей землей всегда будет чистое синее небо, такое же, как наш флаг.

СЕНІМДІ СЕРІКТЕС МЕКТЕП

Биыл еліміздің қорғаныс саласындағы маңызды оқу орындарының бірі – ҚР Қорғаныс министрлігінің Әскери-техникалық мектебі 25 жылдық мерейтойын атап өтуде.

2000 жылғы 15 мамырда Үкімет қаулысымен құрылған бұл мекеме ширек ғасыр бойы әскери-техникалық мамандар даярлау ісінде және жас ұрпақты патриоттық рухта тәрбиелеуде маңызды рөл атқарып келеді. Мектеп алғаш құрылған сәттен бастап өзінің қызметін еліміздің қорғаныс қабілетін нығайтуға, жастарды отансүйгіштікке тәрбиелеуге, әскери міндетке жауапкершілікпен қарауға бағыттап келеді. Бүгінде республика көлемінде 15 филиалы бар бұл мекеме 76 мыңнан астам әскери-техникалық маман даярлаған. Олардың қатарын «В», «С», «С1» санатындағы әскери жүргізушілер, МТ-ЛБ механик-жүргізушілері, радиотелеграфистер, механиктер және өзге де құранысқа ие мамандық иелері құрайды.

Мектеп «Жас сарбаз» әскери-патриоттық республикалық қозғалысының сенімді серіктесіне айналды десек, артық айтқанымыз емес. 2017 жылы Спасск полигонында өткен «Айбын» республикалық әскери-патриоттық жиынынан бастап, екіжақты байланыс бір сәт те үзілген жоқ. Мектеп жанынан құрылған Әскери-патриоттық тәрбие беру орталығы — өскелең ұрпақтың рухани қалыптасуына арналған бірегей құрылым. Оның бастамасымен «Ешкім де, еш нәрсе де ұмытпаймайды» атты акциялар өткізіліп, Ұлы Отан соғысы ардагерлеріне құрмет көрсетіледі. Сонымен қатар, майдангерлердің ерлігін ұлықтайтын мұражайлар мен іздестіру топтары белсенді жұмыс істеуде. Іздеу экспедициялары аясында көптеген қазақстандық сарбаздардың есімдері қайта жаңғырып, сүйектері туған жерлеріне әскери құрметпен қайта жер-

ленді. Мұндай ерен істер – өскелең ұрпақ үшін патриотизмнің жарқын үлгісі ғана емес, тарих алдындағы азаматтық жауапкершіліктің айқын көрінісі. Бұдан бөлек, қан тапсыру акциялары, ерлік сабақтары, спорттық сайыстар мен әскери жаттығулар тұрақты түрде өткізіліп тұрады. Бүгінгі таңда мектеп филиалдары «Жас сарбаз» және «SmartSarbaz» сыныптарымен тығыз жұмыс жүргізіп, 700-ден астам оқушыны қамтып отыр. Бұл бағыттағы ынтымақтастық алдағы жылы да жалғасып, 52 меморандум негізінде түрлі бірлескен жобалар жүзеге асырылмақ. Әскери-техникалық мектептің картинг, мотоцикл, страйкбол және авиамодельдеу сияқты техникалық спорт түрлерін дамытудағы еңбегі ерекше. Бұл бағытта әскери-патриоттық тәрбие техникалық шығармашылықпен ұштасып, жастардың спортқа қызығушылығын арттыруда. Мотоцикл спорты бойынша да мектеп командасы жоғары нәтижелерге қол жеткізуде: 2024 жылы Қазақстан чемпионы атанып, Сочи қаласында өткен халықаралық жарыста жүлделі ІІ орынды иеленді. Страйкбол бағыты бойынша "Айбын" республикалық жиындарында арнайы көрсетілмдер ұйымдастырылып, көрерменге әскери-техникалық дағдылардың шебер үлгісі ұсынылды. Авиамодельдеу саласында Петропавл қаласындағы филиалда «Арман» авиамодель клубы табысты жұмыс істеп келеді. Бұл клубтың тәрбиеленушілері "Айбын" жиынында өве ұрысы мен радиобасқарылатын модельдер арқылы өз өнерін көрсетіп, көпшіліктің қолшеметіне ие болды.

Айта кету керек, Әскери-техникалық мектептің дамуына үлес қосқан азаматтардың еңбегі ерекше. Солардың бірі – мектеп директорының орынбасары, ҚР Қарулы Күштерінің ардагері Нағұманов Марат Сералиұлы. Ол өз ғұмырын Отан қорғау ісіне арнап, бүгінгі күнге дейін мықты сарбаздарды тәрбиелеуге атсалысып келеді. Оның тынымсыз еңбегі мен ынтымақтастығының нәтижесінде Батыс Қазақстан облысында «Жас сарбаз» қозғалысының дамуы қарқынды жүріп жатыр. Аталмыш облыс бойынша қозғалыстың төрағасы - Батыс Қазақстан облысы әскери-техникалық мектеп филиалының басшысы Кадисов Манарбек Хабиевич. Ол жастарды әскери-патриоттық бағытта тәрбиелеу жолында көшбасшылық танытып, ел болашағы үшін аянбай еңбек етуде. Әскери-техникалық мектеп пен «Жас сарбаз» қозғалысы арасындағы өзара байланыс нәтижелі жалғасып, ортақ бастамалар жас ұрпақтың патриоттық рухын қалыптастыруда елеулі жетістіктерге жол ашуда.

Әскери-техникалық мектеп – бұл тек әскери мамандарды даярлайтын оқу орны ғана емес, елге адал қызмет ету, отансүйгіштік пен рухани құндылықтарды бойға сіңіретін шынайы тәрбие мектебі. Оның жастар тәрбиесіндегі орны ерекше. Осы орайда, «Жас сарбаз» әскери-патриоттық қозғалысы атынан мектептің барша ұжымын 25 жылдық мерейтойымен шын жүректен құттықтаймыз!

Еркеназ ХАНАТБАЙ
«Жас сарбаз» республикалық
әскери-патриоттық қозғалысының тілшісі

ПЕРВОЕ БОЕВОЕ ИСПЫТАНИЕ

На полигоне Айша Биби молодые солдаты весеннего призыва 5-й механизированной бригады имени Бауыржана Момышұлы успешно прошли одно из самых напряженных и в то же время значимых испытаний армейской службы – обкатку бронетехникой.

Дина МУХАРИНОВА,
Владимир МАРТЫНЕНКО (фото),
пресс-служба Таразского гарнизона

В армии традиционную обкатку бронетехникой называют боевым крещением. Испытание состоялось в условиях, максимально приближенных к боевым. Под грохот гусениц моторизованного тягача и выстрелы холостыми молодые солдаты срочной службы преодолевали первые барьеры.

Обкатку бронетехникой проходят все прибывающие для прохождения срочной службы солдаты, независимо от того, когда состоялся призыв - осенью или весной. Испытание одинаково сложное в любую погоду: будь то жара, дождь или снег.

Залечь на дно окопа и пропустить над собой многотонную машину – это серьезная проверка на мужество. Обкатка боевыми машинами моделирует экстремальные условия боя, учит молодых солдат действовать хладнокровно, быстро принимать решения и работать в команде. Именно в таких условиях закладываются основы настоящего боевого братства.

– Сначала было страшно, но когда техника прошла над нами – почувствовал гордость, – признается солдат срочной службы в/ч 85395 ПрК «Юг» Артем Горовой из города Лисаковск. – Все мужчины должны такие эмоции получить! Теперь понимаю, что значит быть настоящим бойцом!

Обкатка бронетехникой – это обязательный этап для всех военнослужащих. В Сухопутных войсках его проходят все без исключения – как рядовые, так и будущие сержанты и офицеры. Они хорошо понимают, насколько важен этот

этап, ведь он не только проверяет физическую и психологическую устойчивость бойца, но и формирует его уверенность в себе, своих товарищах и в технике, с которой предстоит работать.

– Обкатка бронетехникой – это без преувеличения момент истины для каждого солдата, – подчеркивает командир 5-й механизированной бригады полковник Жаныбек Қуранбеков. – Они буквально вчера только надели военную форму, а сегодня уже испытали, что значит быть частью боевой семьи. Армейские традиции закаляют характер.

Для молодых солдат 5-й механизированной бригады, носящей имя легендарного героя Великой Отечественной войны Бауыржана Момышұлы, этот этап стал символическим рубежом. Уже скоро они примут Военную присягу, и подойдут к этому важному дню не новобранцами, а закаленными в испытаниях воинами, сделавшими первый шаг на пути к настоящему боевому мастерству.

ВАЖНЫЙ РЕСУРС ДЛЯ АРМИИ

Военно-техническая школа Министерства обороны отметила юбилей – 25 лет со дня основания. Торжества прошли во всех 13 филиалах в городах областного масштаба. И в таразском филиале Военно-технической школы в честь юбилея состоялось торжественное собрание с участием ветеранов, преподавателей и курсантов.

Дина МУХАРИНОВА,
Владимир МАРТЫНЕНКО (фото),
пресс-служба Таразского гарнизона

По случаю торжества в таразский филиал Военно-технической школы Министерства обороны были приглашены ветераны Вооруженных Сил, кто в разные годы преподавал в этой школе и вносил свой вклад в доармейскую подготовку юношей. Также почетными гостями школы стали представители Департамента по делам обороны Жамбылской области. Именно местные органы военного управления и направляют юношей на обучение в школу, а после обучения распределяют по войскам, или ставят на учет военнообязанных, прошедших в школе подготовку.

Военно-техническая школа – это важный ресурс для армии. Это единая система, которая за четверть века подготовила тысячи специалистов для армии и военно-обученного резерва страны. Она дает юношам не только военные знания, но и технические специальности, такие как водитель. Обучение в Военно-технической школе стало отличной подготовительной базой для тех, кто собирается отправиться на срочную службу. 17-летние парни проходят здесь обучение на безвозмездной основе, и трехмесячный интенсив-

ный курс становится для них частью армейской подготовки. А для мужчин старше 24 лет, которые по разным причинам не смогли отслужить в свое время, это шанс пройти военную подготовку и получить военный билет.

– Наша Военно-техническая школа оказывает существенную помощь Вооруженным Силам в плане военной подготовки граждан, – отмечает начальник таразского филиала Военно-технической школы МО РК подполковник Канат Бошай. – Мы готовим специалистов резерва, в числе которых стрелки, механики, аккумуляторщики и другие специалисты. Таким образом мы вносим большой вклад в Вооруженные силы Республики Казахстан. И наши выпускники проявляют себя с лучшей стороны!

В ходе торжества, посвященного 25-летию юбилею Военно-технической школы, в таразском филиале были вручены грамоты и юбилейные медали тем, кто внес значительный вклад в развитие школы. Это дань уважения тем, кто продолжает укреплять обороноспособность страны.

25 лет с точки зрения истории не такой большой срок. Но достаточно значительный, чтобы подвести некоторые итоги. Уже приобретен значительный опыт, наработана база. И можно намечать перспективы на дальнейшее будущее. Военно-техническая школа продолжает готовить надежный резерв для армии, сочетая традиции с современными методами обучения.

В ПАМЯТИ НА ВСЮ ЖИЗНЬ

На плацу бригады морской пехоты собрались командиры воинских частей, ветераны Вооруженных Сил, воины-афганцы, представители общественных организаций, а также более двух тысяч родных и близких военнослужащих.

Мероприятие открылось выносом Боевого знамени и исполнением Государственного гимна Республики Казахстан.

– Сегодня у нас праздник. В воинских частях Регионального командования «Запад» проходит ритуал принятия присяги. Эту торжественную клятву дает каждый гражданин, вступающий в Вооруженные Силы. Уверен, этот день останется у вас в памяти на всю жизнь. Желаю всем крепкого здоровья, семейного благополучия и успехов в воинской службе, – сказал командующий войсками ПрК «Запад» генерал-майор Бауыржан Артыков.

После принесения присяги солдаты приступают к следующему этапу службы – интенсивной боевой учебе по программе подготовки младших специалистов. Уже через полгода они получат воинские специальности артиллеристов, танкистов, связистов, стрелков и встанут в один строй с опытными защитниками Отечества. Призывники прибыли из девяти регионов Казахстана.

Особенно трогательной была встреча родителей с сыно-

вьями. Фарида Жанова, мать одного из новобранцев, поделилась эмоциями:

– Я приехала из Уральска, очень соскучилась по сыну – мы не виделись целый месяц. Он возмужал, стал подтянутым. Огромное спасибо командирам. Желаю нашим детям быть верными присяге и успешно пройти службу.

После завершения официальной части новобранцы продемонстрировали элементы строевой подготовки, рукопашного боя, сборку и разборку автомата с закрытыми глазами. Разведывательные подразделения провели зрелищную демонстрацию освобождения заложников, навыков обращения с оружием и ведения ближнего боя.

Для гостей была организована выставка военной техники и вооружения, а также встреча с командованием воинской части. В завершение мероприятия бойцы ушли в первое увольнение, которое они провели с родными и близкими.

ҮШ БАСЫЛЫМНЫҢ ҮШ БАҒЫТЫ

«АЙБЫН» ЖУРНАЛЫ

1. ӘСКЕРИ ТӘЖІРИБЕ МЕН КӨШБАСШЫЛЫҚ
Журналда қазіргі заманғы білікті қолбасшылар мен тәжірибелі әскери қызметшілердің қызмет барысындағы қағидаттары мен ұстанымдары, жинақтаған тәжірибелері жан-жақты зерделенген материалдар ретінде беріледі.

2. ӘСКЕРИ БІЛІМ МЕН ҒЫЛЫМ
Қорғаныс министрлігіне қарасты әскери колледждер мен университеттердегі ұстаздардың, ғалымдардың заманауи әскерге байланысты өзекті мәселелерді қамтитын мақалалары жарияланады.

3. «ӘСКЕРИ САРАПТАМА» АЙДАРЫ
Журналдың әр нөмірінде «Әскери сараптама» айдары бойынша елдегі және шетелдегі әскер әулеті бағыты терең талдаулар мен сараптамалар ұсынылады.

4. ӘСКЕРИ-ПАТРИОТТЫҚ ТӘРБИЕ
Журнал әскери қызметшілердің патриоттық рухын көтеріп, әскери қызметтің маңыздылығын насихаттайды.

«САРБАЗ» ГАЗЕТІ

1. ӘСКЕРИ-ПАТРИОТТЫҚ ТӘРБИЕ
«Сарбаз» газеті сарбаздардың патриоттық рухын көтеріп, әскери қызметтің маңыздылығын насихаттайды. Бұл басылым жастардың әскери борышын адал атқаруына ықпал етіп, олардың бойында патриоттық сезім ұялатуға бағытталған.

2. ОҚУ-ЖАТТЫҒУ МАТЕРИАЛДАРЫ
Газет Қарулы Күштерге қарасты оқу-жаттығу орталықтарына қажетті әдістемелік материалдар мен әскери мамандардың тәжірибелік нұсқаулықтарын жариялайды.

3. ТӘРБИЕ ЖҰМЫСТАРЫ
«Сарбаз» газетінде тәрбие жұмыстары мен осы бағытта қызмет етіп жүрген әскерилердің әдістемелік нұсқаулықтары жарияланады. Мәселен, газет ортасындағы төрт бетті бөлек алып, бүктегенде шағын кітапша болып шығатындай етіп жасауға болады.

4. ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ АҚПАРАТ
Газет еліміздегі қоғамдық-саяси өмірдің сан алуандығын кең ауқымда көрсетіп отырады.

ПОДПИСКА-2025

СТАРТОВАЛА ПОДПИСКА НА ВТОРОЕ ПОЛУГОДИЕ 2025 ГОДА

Газета «Сарбаз»:

Цена подписки:

1 месяц: для юридических лиц - **1405,65** тенге, для физических лиц – **1149,84** тенге.
3 месяца: для юридических лиц – **4216,95** тенге, для физических лиц – **3449,52** тенге.
6 месяцев: для юридических лиц – **8433,90** тенге, для физических лиц – **6899,04** тенге.
1 год: город – для юридических лиц – **16867,80** тенге, для физических лиц – **13798,08** тенге.

Журнал «Айбын»:

1 месяц: для юридических лиц - **2799,68** тенге, для физических лиц – **2740,60** тенге.
3 месяца: для юридических лиц – **8399,04** тенге, для физических лиц – **8221,80** тенге.
6 месяцев: для юридических лиц – **16798,08** тенге, для физических лиц – **16443,60** тенге.
1 год: город – для юридических лиц – **33596,16** тенге, для физических лиц – **32887,20** тенге.

Газета «Әскери заңгер»:

1 месяц: для юридических лиц – **603,68** тенге, для физических лиц – **544,60** тенге.
3 месяца: для юридических лиц – **1811,04** тенге, для физических лиц – **1633,80** тенге.
6 месяцев: для юридических лиц – **3622,08** тенге, для физических лиц – **3267,60** тенге.
1 год: город – для юридических лиц – **7244,16** тенге, для физических лиц – **6535,20** тенге.

По вопросам подписки обращайтесь по телефону:
8-701-288-43-75 (Бейбит)

ГАЗЕТ ОҚУ – ЗИЯЛЫЛЫҚТЫҢ БЕЛГІСІ

Шынында да, газет оқу – зиялылықтың белгісі. Ахмет Байтұрсыновтың «Газет – халықтың көзі, құлағы һәм тілі» деген сөзі бүгін де өзектілігін жойған жоқ. Газет ақпарат таратушы ғана емес, тұтастай елдің рухани-мәдени өркендеуіне ой қосатын, елдік мұрат-мүддені дәріптейтін, тұлғатану ілімі мен өлкетану құндылығын насихаттайтын, тіл ұстартып, тәрбие беретін де бірегей идеологиялық құрал.

Бүгінгі таңда ақпарат алмасудың заманауи тәсілдері де көп. Қазір айтылған ақпарат көзді ашып-жұмғанша сол мезетте-ақ алампатор, түрлі сайттар мен әлеуметтік желілер арқылы әлемге тарап жатады. Бірақ газет оқу мәдениеті – қашанда талғамы жоғары оқырманның талабы. Шынайы ақпарат. Байыпты сараптама. Нақты тұжырым. Таңбаланған тарих. Секунд сайын жаңарып тұратын сайттардан газетті айрықшалап тұратын негізгі басымдық – осы. Газетке басылатын сөздің мағынасы зор, ықпалы ерекше. Ел азаматтарының ізгі істері, қоғамдағы өзекті мәселелер жайын газет бетінен табуға болады.

Заман алға озып, әлеуметтік желі қаншалықты жедел дамығанымен, газет өз маңыздылығын жоймайтыны белгілі. Оған алып елдердегі газет оқу мәдениетін мысалға алсақ та жеткілікті. Жапонияның ұлттық басылымы — «Асахи симбун» газеті 10 миллион таралыммен шығады. «Баспасөздің Отаны» саналатын Францияда күн сайын жүздеген мың таралыммен шығатын бірнеше басылым бар. Ал Қытайдың «Жэньминь жибао» газеті миллиондаған таралыммен күніне екі рет және бірнеше тілде жарыққа шыға-

ды. АҚШ-тың «New York Times» газеті 1851 жылдан бері үзіліссіз шығып келеді. Оны қызыға, асыға күтіп оқитын оқырманы жетерлік. Тіпті әлемдік БАҚ сол газеттен сілтеме жасау арқылы ақпараттар таратып жатады. Ал Ресейдің «Вечерняя Москва» басылымын халық баспадан шықпай жатып сатып алып кетеді. Бұл басылым 1923 жылдан бері шығып келеді. Аталған мысалдар бүгінгі күні озық технологияларды ойлап тауып, интернетпен барынша қамтылған елдердің өзінде әлі күнге дейін газеттің орны бөлек екенін дәлелдейді. Газетті, тіпті радио мен телеарна ақпараттық сайттар да ығыстырып шығара алмайды. Технологияның дамыған заманында адамдардың руханиятын сақтап қалу үшін де газеттің рөлі зор. Газет — сауаттылық пен эстетиканың жаршысы. Тіл ұстартып, адамға тәрбие беруші құрал. Ал әлеуметтік желі тек ақпарат берумен ғана шектеледі.

«Әзі – бір күндік, сөзі – мың күндік» болатын газет түсінген адамға ақпараттың қайнар көзі және таусылмас құнды қазына. Сондай-ақ, халықты сауаттан-дырып, көзін ашатын ақпарат құралы. Әсіресе, қазіргідей қазақы сөздің қаймағы бұзылып бара жатқан заманда газет оқу өте қажет. Бұл туралы таяуда

белгілі журналист Нұрислам Құспанғали өзінің «Фейсбук» парақшасында «Біз тілді сақтауымыз керек! Бұлай кете берсек, қазақтың сөз өнері тұрмақ, сөйлеуінен айырылып қаламыз» деп мәселе көтерді. Расымен де, қазір әлеуметтік желіде «Нестепевтсын?», «Не хауар?», «Норм» деген сынды қате жазудан көз сүрінеді. Көз сүрінген былай тұрсын, дәл осылай жазу әдетке айналып бара жатқандай. Ал, тұрақты түрде газет оқып, рухани сусындап отырған адам бұлай қате жазбайды. Себебі, бір мақала газетке шыққанша бірнеше сүзгіден өтеді. Әр мақаланың үтір, нүктесінен бастап, сөйлемнің дұрыс құралуы, сөздің дұрыс жазылуы, оның газет бетіне орналасуы – бәрі де тексерістен өтіп, оқырманға ең дұрыс нұсқасы жол тартады. Ал, оны оқыған оқырман өмірде де, әлеуметтік желіде де сауатты болары хақ.

Танымал журналист Нұртіре Жүсіп бір сұхбатында «Газетке деген немісқұрайлық тек Қазақстанда ғана өріс алып отыр. Әлемнің көз келген озық мемлекетінде қағаз түріндегі басылымдар тұрақты шығуда. Технология жағынан дамыған Жапонияның өзінде күніге екі рет – таңертең және кешке 9 миллион тиражбен шығатын газеттер бар. Сол Жапония неге жауып тастамайды газеттерін? Бәрі смартфон арқылы оқи бермей ме? Жоқ! Дамыған елдерде газет оқу мәдениеті қалыптасқан. Олар содан айырылғысы келмейді» деген болатын. Расымен де, қазір сонау Америкада, мына тұрған Түркияда ай, апта емес күн сайын миллиондаған тиражбен газет шығады және олар оқылады. Бұл елдердің қарқынды түрде дамып, өркендеп жатуының құпиясы да осы жерде жатыу мүмкін. Өйткені, газет бар жерде сауаттылық әрі білім мен ғылым болады. Ал, ғылымы бар елдер міндетті түрде дамиды.

- Әлеуметтік желі белсенділігі: Facebook, Telegram, YouTube секілді платформаларда құқықтық видеоблогтар, сұхбаттар жариялау.
- Әскери оқу орындарында тарату: курсанттар мен заң мамандарына арналған құқықтық қосымша парақша енгізу.

4. БАСЫЛЫМ БЕДЕЛІН АРТТЫРУ
- Білікті заңгерлермен сұхбаттар: беделді заңгерлердің, отставкадағы әскери судьялардың сұхбаттары;
- «Жылдың үздік әскери заңгері» байқауын өткізу: газет бетінде үздік мамандарды үнемі жариялау, марапаттау.

ҚҰРМЕТТІ, ОҚЫРМАН КАУЫМ!

«Сарбаз», «Әскери заңгер» газеттері мен «Айбын» журналы ел әскерінде қызмет етіп жүрген сіздердің тыныс-тіршіліктеріңізді, білімдеріңіз бен біліктіліктеріңізді, патриоттық және жауынгерлік бағыттағы іргелі істеріңізді әрдайым насихаттап, жариялап келеді. Алдағы уақытта да осы игі дәстүрден айнымайтын боламыз. Сіздер де бізден қол үзбей, жоғарыда аталған үш басылымға жазыларсыздар деген үлкен сеніміміз бар.

Сіздер газет пен журналға жазылу арқылы бізге моральдық тұрғыда да, материалдық тұрғыда да қолдау көрсетесіздер. Басылым бетінде жарық көретін түрлі мазмұндағы материалдардан рухани азық аласыздар. Ендеше, екіжақты байланысымыз жаңа қарқында дами берсін.

**«САРБАЗ» – сарбаздардың газеті,
«АЙБЫН» – қаламмен қорғар күзеті.
«ӘСКЕРИ ЗАҢҒЕР» заңды сізге ұқтырар,
Үшеуіне жазылады мықтылар.**

SARBBAZ

ҚР Қорғаныс министрлігінің тапсырысы бойынша шығады

Меншік иесі:
«ГИС Әскери Медиа» ЖШС

Шығарушы редакторлар
Тимур АУБАКИРОВ
Ерлібай ҚАДЫРБАЙ

Тілшілер:
Рима ӘБЕУОВА
Нариман ДЮСЕНОВ
Марат ЖҮНИС-БЕК

«Шығыс» Өңк аймақтық тілші
Алуа ИСКАКОВА
«Астана» Өңк аймақтық тілші
Фархат КИНЖИТАЕВ

Дизайнер
Адил ШЕРИМБЕТОВ

Корректортар
Сымбат НҰРХАЙДАРОВА
Наталья ВАРНАВСКАЯ

Газет «Сарбаз» деген атаумен 2007 жылдың 2-тамызынан бастап шығады.
ҚР Инвестициялар және даму министрлігінде 2015 жылдың 30-сәуірінде тіркелген, куәлігі №5340-Г
Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасымен әркес сәйкес келе бермейді. Қолжазба мен фотосурет рецензияланбайды және кері қайтарылмайды.
Редакция автор материалын мазмұнын сақтай отырып өңдеуге, қысқартуға құқылы.
Газет жұма күні шығады.
Бағасы келісімді.

Редакцияның мекенжайы: ҚР, 010000, «ГИС Әскери Медиа» ЖШС
Астана қаласы, Домалақ ана көшесі, 11/1
Телефон: 8 (7172) 57-14-11 (1024)
Газет «Алматы-Болашақ» баспаханасында басылым шығады. Алматы қаласы, С. Мұқанов көшесі, 223-Б
Көлемі 3 Б. т.
Офсеттік басылым.
Индекс 604204
Таралымы 1860 дана
Тапсырыс №21

 facebook.com/sarbaz.kz

 instagram.com/sarbaz.kz

 vk.com/sarbaz.kz

 twitter / @SarbazKz